1 Φεβρουαρίου 2026

Το μαρτύριο της Αγίας Περπέτουας

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη / Συναξαριακές Μορφές

Μαρτύριο της Αγίας Περπέτουας, Σατύρου, Σατουρνίνου, Σεκούνδου, Ρευκάτου και Φιλικιτάτης. (Μηνολόγιο Βασιλείου Β΄)

Βρισκόμαστε στην Καρχηδόνα το έτος 203 μ. Χ.

Η Βίβια Περπέτουα, από αρχοντική οικογένεια, μορφωμένη, είχε κάνει ένα καλό γάμο σε πολύ νεαρή ηλικία.

Ήταν μητέρα ενός μικρού αγοριού. Στην εποχή, που θα παρακολουθήσουμε το μαρτύριο της, ήταν περίπου 22 ετών.

Οι γονείς της ζούσαν, καθώς και τα δύο της αδέλφια.

Ο ένας από αυτούς, όπως και η Περπέτουα, εκείνο τον καιρό, ήταν κατηχούμενος.

Η ίδια πιό κάτω διηγείται όλη την ιστορία του μαρτυρίου της:

-Βρισκόμουνα μαζί και με άλλους κατηχούμενους στο Θουμπούρμπο, όταν ήρθε ο πατέρας μου να με δει. Προσπάθησε με κάθε τρόπο να μου κλονίσει την πίστη μου. Όταν είδε ότι εγώ ήμουν σταθερή εξαγριώθηκε. Χίμηξε επάνω μου. Κι’ ύστερα έφυγε γεμάτος θυμό. Πέρασαν αρκετές μέρες και δεν ξαναήρθε. Ευχαριστούσα το Θεό, γιατί αυτή η απουσία μου ήταν μία ανακούφιση. Ακριβώς μέσα σ’ αυτό το διάστημα δεχθήκαμε το άγιο Βάπτισμα. Το άγιο Πνεύμα μου έβαλε τη σκέψη εκείνη την ώρα του μυστηρίου να ζητήσω τη δύναμη, για να αντέξω σε ό,τι στη συνέχεια θα είχα ν’ αντιμετωπίσω.

Ύστερα από λίγες μέρες μας μετέφεραν στις φυλακές της Καρχηδόνος. Τρόμαξα. Δεν είχα ποτέ βρεθεί σε τέτοια σκοτάδια. Η ατμόσφαιρα αποπνικτική. Οι στρατιώτες έπαιρναν ό,τι χρήματα έβρισκαν πάνω μας. Κι’ υστέρα με κατέτρωγε η ανησυχία για το παιδί μου, που ήταν ακόμη πολύ μικρό και με είχε ανάγκη, γιατί θήλαζε. Τότε ο Τέρτιος και ο Πομπόνιος, δύο αφοσιωμένοι διάκονοι που φρόντιζαν για μας, ύστερα από πολλά, πέτυχαν να μας μεταφέρουν σ’ ένα τόπο της φυλακής πιο υποφερτό. Εκεί μπόρεσα λίγο να περιποιηθώ το μωρό μου. Το πόσο ανησυχούσα γι’ αυτό το παιδί, το είπα στη μητέρα μου. Για λίγο ανέθεσα τη φροντίδα του στον αδελφό μου. Αλλά και αυτό δεν με ανέπαυε. Στο τέλος κατέληξα να το πάρω μαζί μου στη φυλακή. Αμέσως τότε το είδα να συνέρχεται και αυτό με ανακούφισε. Μου φάνηκε τότε και η φυλακή ένα λαμπρό παλάτι.

Ύστερα από μερικές μέρες κυκλοφόρησε η είδηση πως θα πάμε για ανάκριση. Ο πατέρας μου γεμάτος πόνο κατέφθασε Προσπάθησε και πάλι να με πείσει ν’ αλλάξω τη πίστη μου. «Λυπήσου, κόρη μου, τα γερατειά μου, μου είπε. Αν ακόμη μου αξίζει να με λες πατέρα, λυπήσου με. Σ’ ανάθρεψα με τα χέρια μου. Σ’ αγαπούσα περισσότερο από όλα τα άλλα παιδιά, Μη με κάνεις τώρα περίγελο του

κόσμου. Σκέψου τ’ αδέρφια σου, τη μητέρα σου, το παιδί σου, που δεν θα μπορέσει, αν του λείψεις, να ζήσει. Έλα στα λογικά σου και μη θέλεις να διαλύσεις την οικογένειά σου».

Και ενώ μου έλεγε αυτά, φιλούσε τα χέρια μου, έπεφτε στα πόδια μου. Πονούσα πολύ βλέποντας τον πατέρα μου σ’ αύτη την κατάσταση. Ήταν ο μόνος απ’ την οικογένειά μας, που δεν μπορούσε να με καταλάβει.

-Δεν θα συμβεί και στο δικαστήριο κάτι που δεν θα το θέλει ο Θεός, πατέρα, του έλεγα. Πίστεψέ το, πως δεν εξαρτάται από μας η πορεία του καθενός μας, αλλά από το Θεό.

Έφυγε, μετά από αυτά, θλιμμένος.

Ξαφνικά ένα μεσημέρι μας οδήγησαν στο δικαστήριο. Το νέο διαδόθηκε στις γειτονιές. Μαζεύτηκε κόσμος. Ανεβήκαμε στο εδώλιο. Ανέκριναν πρώτα τους άλλους. Σαν έφτασε η σειρά μου, βλέπω τον πατέρα μου νάρχεται προς το μέρος μου, κρατώντας στην αγκαλιά του το παιδί μου. Με τράβηξε και μου είπε: «Θυσίασε, λυπήσου το βρέφος». Ο Ιλαριανός, ο εισαγγελέας με τη σειρά του τότε μου είπε: «Λυπήσου τα γεράματα του πατέρα σου, την τρυφερή ηλικία του παιδιού σου, θυσίασε για την ευτυχία των αυτοκρατόρων».

Εγώ απήντησα: Δεν θυσιάζω!

Ιλαριανός: Είσαι χριστιανή;

Του είπα: Ναι, είμαι χριστιανή!

Ο δικαστής δεν άργησε να βγάλει την απόφαση: Όλοι θα γινόμαστε τροφή των θηρίων. Φύγαμε για τη φυλακή νοιώθοντας ευτυχισμένοι.

Την παραμονή είδα ένα όνειρο που πολύ με ενίσχυσε. Ότι πολέμησα με ένα Αιγύπτιο άνδρα, τον οποίον και νίκησα. Ότι όλο το πλήθος γύρω μου ξέσπασε σε επευφημίες. Σαν ξύπνησα, κατάλαβα ότι η μάχη που θα δώσω δεν θάναι με τα άγρια θηρία, αλλά με το Διάβολο. Κι’ ήμουν βεβαία για τη νίκη.

Η διήγηση του μαρτυρίου.

Ανάμεσα στους άλλους κρατουμένους ήταν και η Ευτυχία (Φιλικιτάτη). Όταν την συνέλαβαν, ήταν οχτώ μηνών έγκυος. Όταν πλησίασε η ήμερα της θηριομαχίας, στενοχωριόταν στη σκέψη, πώς το -δικο της μαρτύριο θα έπαιρνε αναβολή, λόγω της καταστάσεως της: Γιατί ο νόμος απαγόρευε τη θανατική εκτέλεση στις εγκύους· Όσοι βρίσκονταν μαζί της, κι’ αυτοί ήταν βαθιά λυπημένοι στη σκέψη,

πως θ’ αφήσουν μόνη μια τόσο καλή κι’ αγαπητή τους αδελφή, που μαζί τους βάδιζε προς την ίδια ελπίδα.

Τρεις μέρες πριν απ’ το μαρτύριο, όλοι μαζί έκαναν θερμή ικεσία προς τον Κύριο. Μόλις είχαν τελειώσει την προσευχή τους, όταν έπιασαν την Ευτυχία οι πόνοι του τοκετού. Οι συνθήκες στις όποιες βρισκόταν η επίτοκος, καθώς και ο πρόωρος τοκετός (ήταν στους οχτώ μήνες) την έκαναν να υποφέρει πολύ και να βογγάει. Τότε ένας απ’ τους δεσμοφύλακες της είπε: «Αν τώρα τόσο πολύ βογγάς, τι θα κάνεις όταν βρεθείς ανάμεσα στ’ άγρια θηρία, που τ’ αψήφησες με την άρνησή σου να θυσιάσεις στους θεούς ;».

Η Ευτυχία τότε του απάντησε: «Τώρα είμαι εγώ που υποφέρω αυτό που υποφέρω. Ενώ εκεί ένας άλλος θάναι μέσα μου, που θα υποφέρει για μένα, γι’ αυτό για χάρη του θα υποφέρω». Η Ευτυχία έφερε στον κόσμο ένα κοριτσάκι, που το υιοθέτησε μια χριστιανή και το είχε σαν παιδί της…

Το Άγιο Πνεύμα μας επέτρεψε να σημειώσουμε γραπτώς το χρονικό του μαρτυρίου. Έτσι, παρά την αναξιότητά μας, συμπληρώνομε το ιστορικό ενός τόσο αξιόλογου μαρτυρίου. Κι’ εκπληρώνουμε και την επιθυμία και την αποστολή, που μας εμπιστεύθηκε η Αγία Περπέτουα.

Άς αναφέρομε κάτι από τη σταθερότητα και τη μεγαλοψυχία της μάρτυρος. Ο δήμαρχος μεταχειρίζεται με σκληρό τρόπο τους κρατουμένους. Η Περπέτουα τότε του είπε κατά πρόσωπον : «Γιατί στερείς από την επιείκεια σου τους τόσο ευγενείς κατάδικους, που θ’ αγωνιστούν για τα γενέθλια του Καίσαρος ; Δεν θάναι συμφέρον για την υπόληψή σου να φέρεις στη κονίστρα φυλακισμένους ευτραφείς;»

Ο δήμαρχος κατακοκκίνισε. Έδωσε διαταγή να χρησιμοποιούν τους φυλακισμένους πιο ανθρώπινα. Έτσι και τα αδέλφια της Περπέτουας και όλοι οι άλλοι επισκέπτες είχαν την ευκολία να μπαίνουν στη φυλακή και να φέρνουν στους δικούς τους τα απαραίτητα.

Την παραμονή της θηριομαχίας, γινόταν το τελευταίο γεύμα των καταδίκων, που το ονόμαζαν «ελεύθερο γεύμα». Οι μάρτυρες, όσο μπορούσαν, μετέβαλαν αυτό το δείπνο από δείπνο οργίων σε δείπνο αγάπης. Μιλούσαν εκεί στα πλήθη με το θάρρος που τους χαρακτήριζε, υπογραμμίζοντας τους την κρίση του Θεού. Διαλαλούσαν την ευτυχία τους, που δίνουν τη ζωή τους για το Θεό και κινούσαν την απορία των ακροατών. Πολλοί από τους ειδωλολάτρες συγκινιόνταν και πίστευαν.

Η ήμερα της νίκης έφθασε. Οι μάρτυρες άφησαν τη φυλακή για να πάνε στο αμφιθέατρο. Θάλεγε κανείς, πως πάνε στον ουρανό. Τα πρό-σωπά τους ήταν

φωτεινά, χαριτωμένα. Ήταν συγκινημένοι όχι από φόβο, αλλά από χαρά. Η Περπέτουα βάδιζε πίσω, μ' ένα βήμα ήρεμο, σταθερό, σαν η μικρή αγαπημένη του Θεού. Η λάμψη των ματιών της έκανε όλους να ρίξουν το βλέμμα κάτω.

Όταν έφτασαν στην πόρτα του αμφιθεάτρου, θέλησαν να τους φορέσουν ειδικές στολές: στους άνδρες τη στολή των ιερέων του Κρόνου, στις γυναίκες τη στολή της ιέρειας Δήμητρας. Ή Περπέτουα όμως αντιστάθηκε μέχρι τέλους.

Αρνήθηκε να δεχθεί κάτι τέτοιο. «Αν ήρθαμε εδώ θεληματικά, είπε, ήταν για να υπερασπίσουμε την ελευθερία μας. Αν θυσιάζουμε τη ζωή μας, είναι για να μη κάνουμε παρόμοια με αυτό που μας ζητάτε. Πάνω σ' αυτό έχομε κάνει μαζί σας μια συμφωνία».

Η αδικία έπρεπε να υποχώρηση μπρος στη δικαιοσύνη. Ο δήμαρχος δέχτηκε να περάσουν με τα συνηθισμένα τους ρούχα.

Η Περπέτουα τραγουδούσε. Για τις γυναίκες μάρτυρες είχαν φυλάξει οι δήμιοι μια από τις άγριες αγελάδες να τις κατασπαράξει. Τις έκλεισαν μέσα στα δίχτυα και έτσι τις έφεραν μέσα στο στάδιο. Εδώ άρχιζε η πάλη με το άγριο θηρίο.

Η Περπέτουα συμμάζεψε το σχισμένο φόρεμα επάνω της, μάζεψε τα μαλλιά της, που ήταν λυμένα. Γιατί μια μάρτυς δεν πρέπει να πεθάνει με ξέπλεκα τα μαλλιά, όπως όταν κανείς πενθεί, αφού είναι ήμερα χαρμόσυνη γι' αυτήν. Έτσι όπως την είδαν άφοβη και αλύγιστη ξέσπασαν σε μίσος τα πλήθη έξαλλα και την έβγαλαν από την πόρτα των Ζώων, όπως έλεγαν μια πόρτα της Καρχηδόνος.

Εκεί την περιμάζεψε ένας κατηχούμενος, ο Ρούστικος.

Εκείνη φαινόταν σαν τότε να ξυπνά από ένα βαθύ λήθαργο. Κοίταξε γύρω της και όλοι ξαφνιάστηκαν σαν την άκουσαν να ρωτά: «Πότε λοιπόν θα μας ρίξουν στην άγρια αγελάδα;» Κι' όταν της είπαν ότι αυτό είχε ήδη γίνει, δεν το πίστευε, αν δεν της το επιβεβαίωναν τα σημάδια επάνω στο σώμα της και στο φόρεμα της. Εν συνεχεία κάλεσε τον αδελφό της και τον κατηχούμενο. Τους είπε: «Μείνετε σταθεροί στην πίστη σας. Αγαπάτε ο ένας τον άλλον. Οι δοκιμασίες οι δικές μας μη σας κλονίσουν ποτέ».

Εν τω μεταξύ οι άλλοι μάρτυρες έδωκαν μέσα στο στάδιο ο καθένας με τη σειρά του το αίμα του για τη πίστη του. Την Περπέτουα την κτύπησαν στα πλευρά. Έβγαλε μια φωνή. Ύστερα έπιασε η ίδια το χέρι του άπειρου μονομάχου και έφερε το ξίφος στο λαιμό της. Δεν μπορούσε μια τέτοια γυναίκα να πεθάνει με άλλον τρόπο απ' αυτόν...

Ω σεις άγιοι κι ευτυχισμένοι μάρτυρες ! Είσαστε οι εκλεκτοί και οι διαλεγμένοι για τη δόξα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Αυτός που τιμάτε και λατρεύετε, ας χρησιμοποιήσει και σας για την οικοδομή της Εκκλησίας. Είσαστε και σεις μια μαρτυρία, ότι το αυτό Πνεύμα ενεργεί το ίδιο παντού, καθώς και ο Πατήρ και ο Υιός, στον οποίον ανήκει η δόξα και η τιμή στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

Πηγή: *Άγιες Γυναίκες της αρχαίας Εκκλησίας, Εκδ. Ι. Μ. Κεχροβουνίου Τήνου. Επιμέλεια Αρχ. Ηλία Μαστρογιαννοπούλου.*